

Arcképcsarnok, tudományok története

Heinrich László (1910-1985)

Úgy hisszük, azzal, hogy induló lapszámunkban a híres fizikatanárokat és kémiantárokat, a neves kutatókat bemutató rovatunkban elsőként éppen dr. Heinrich Lászlónak állítunk emléket, nem csak a híres tanár, kutató, tudománytörténész, író és szerkesztő alakja előtt tisztelgünk, de azért, hogy Heinrich László a lapunk valamikori elődjének tekinthető *Matematikai és Fizikai Lapok* fizika részének szerkesztője, fizikaversenyek szervezője és lebonyolítója volt, egyszersmind a folytonosság tényére is utalunk.

A kolozsvári Piarista Főgimnáziumban érettségizett 1928-ban. Már diákként részt vett iskolája diáklapjának, a *Jóbarát*nak a szerkesztésében. Az egyetemet is szülővárosában, Kolozsváron végezte 1932-ben. Ezután fizika-kémia szakos tanárként dolgozott Marosvásárhelyen és Kolozsváron. 1947-ben doktorált Gyulai Zoltán professzornál az elektrokémia területéből. Doktori disszertációjának címe: *Egy égési galvánelem elektromotoros erejének függése a hőmérséklettől*. 1948-ban a Bolyai Tudományegyetem mechanika professzorává nevezték ki, de nemsokára eltávolították onnan, és a kolozsvári Brassai Sámuel liceumban középiskolai tanárként dolgozott. Jó néhány év után innen is eltávolították, pedig magas színvonalú, élményszámba menő óráit olykor még tanártársai is látogatták. Néhány évet a Tehnofrig üzemben dolgozott, utána hosszasan a kolozsvári Agrokémiai Laboratórium mérnöke, tudományos kutatója, fővegyszépe volt. Innen ment nyugdíjba.

Kutatási témái, dolgozatai közül megemlítjük a benzol dihalogénszármazékok abszorpciós színképének tanulmányozását a közeli ultraibolya tartományban, az ausztenites, rozsdamentes acélok fényezésére használt elektrokémiai eljárást,

valamint talajkémiai témákat.

A háború, fogság, a sok megaláztatás, semmi sem tudta eltéríteni őt élete céljától, a tudományosságtól. Több könyvet írt egyedül és társszerzőként. Fizikatanárkönyveket László Tihamérral, *Hogyan oldjuk meg a fizikafeladatokat?* és *Elemi részek* Koch Fernccel. Rengeteg tankönyvet fordított román nyelvről magyarra. Bizonyára sokan ismerik a *Tudod-e?* című könyvét, noha nem szerepeltethették szerzőként a nevét. A *Fizikai kislexikon* szerkesztője, és a fénytani rész szerzője. Az egyetemes és az erdélyi tudományosság köréből írt könyvei nagy hiányosságokat pótolnak könyvespolcainkon, és a kutatómunka folytatására ösztönöznek. *Az első kolozsvári csillagda* Hell Miksa kolozsvári éveit eleveníti fel, a *Károly József Irén nagyváradi fizikus* a lehetséges második Bolyainkat vagy a magyar Marconit mutatja be. Isaac Newton alakjának két könyvet is szentel: *A principiából* és *az Optikából*, valamint a *Newton klasszikus fizikája*. Utolsó, posztumusz műve, a *Színes fizika* a fizikakedv elők számára nyújt kielégülést. Az erdélyi csillagászat történetét felülről könyvét már nem fejezhette be.

Heinrich László élete és munkássága példamutató emberi tartásban és kitarásban egyaránt. Tudta - hogy Kós Károly kaszás ember példáját idézzük -, "csak beosztásos, nyugodt mozgással, csak egyforma suhintásokkal lehet hajnaltól napestig vágni a rendet."

Kovács Zoltán